

ZPRAVODAJ ZÁKLADNÍ ŠKOLY V CHRATAVĚ

Jarní akce Geocentra

Mladí geologové z naší školy se letos zúčastnili už několika akcí.

V březnu jsme se dověděli zajímavosti o těžbě a využití stříbra. Těžilo se hlavně v Krušných horách, dnes jsou však jeho ložiska už vyčerpaná. Díky bohatství ze stříbra vznikly například honosné barokní stavby v Drážďanech. Prohlédli jsme si stříbrnou rudu i ryzí stříbro a šperky z něj vyrobené. A jako vždy jsme po přednášce vyráběli stromečky z nerostů a brousili acháty.

Dubnové odpoledne v Geocentru bylo zaměřené na těžbu železa a uranu nedaleko nás, v okolí Hamru na Jezeře. Železnou rudu nacházeli lidé v pískovcích už ve středověku a využívali ji k výrobě různých nástrojů. Obsah železa je v ní však nepatrný. Od šedesátých let minulého století, se v oblasti kolem Ralska těžil uran. Vyvážel se hlavně do bývalého Sovětského svazu. Později došlo k útlumu těžby, protože ve světě klesá spotřeba uranu a s ní i jeho cena. Těžba se v současné době nevyplácí, i když na jednom z ložisek jsou ještě dostatečné zásoby.

Místa, kde se těžilo, jsme navštívili o několik týdnů později při nedělní exkurzi do Geoparku Ralsko. S naší průvodkyní z geoparku jsme se prošli krajinou třetihorních sopek.

Na vrchu Děvín jsme nahlédli do vchodů do starých štol a šachet, v nichž kdysi lidé ručně kopali železnou rudu. Také jsme měli možnost vidět, jak se odstraňují pozůstatky těžby uranu.

O všem nám poutavě vyprávěla ředitelka geoparku, který vznikl nedávno na území bývalého vojenského prostoru. Mezi borovými háji u Hamru na Jezeře jsme se posilili sýrem, salámem a párky a doplnili tekutiny oblíbenou německou limonádou Apfelschorle. Naše sbírky se nám pak podařilo obohatit zajímavými pórovitými vyvěřelinami pocházejícími z lomu Frýdštejn. Někteří šťastlivci našli i světlé acháty, které vyplňují větší dutiny.

V květnu jsme strávili jedno odpoledne také v Olbersdorfu, v místech bývalého hnědouhelného dolu. Z Geocentra nás tam odvezl autobus - veterán značky Robur. U jezera, které vzniklo zatopením dolu, nás už čekali bývalí horníci, kteří pro nás připravili nejen ukázky důlních zařízení a techniky, ale i pohoštění. Nejvíce jsme si užívali jízdu důlním vláčkem. A protože bylo krásné počasí, kluci využili chvíli odpočinku i ke zkoumání škeblí v čisté vodě jezera.

Během června pokračují další akce Geocentra: Den dětí v Žitavě a exkurze na naleziště nerostů v Polsku. A v září nás čeká další exkurze do Německa s návštěvou Dětského světa Einsiedel.

Irena Lejsková

Hledáme acháty z Frýdštejna.

Kolo rypadla v Olbersdorfu.

Školní pole

Gabiony Liberec

Již druhým rokem pokračujeme v realizaci využití školního pozemku a v rozšíření pracovních činností o možnost seznámit naše žáky s pěstitelskými pracemi. K těmto činnostem nám slouží školní pole, které pravidelně oséváme různými obilovinami a dalšími plodinami.

Zároveň pěstujeme cibuli, okurky, cukety, dýně a kukuřici. V blízkosti pole máme kompost, kde se žáci seznámí s problematikou tlení rostlin. Letos se nám podařilo získat mobilní kompostéry, které nám darovala fy. Gabiony Liberec.

I letos spolupracujeme s Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem

zemědělským v Chrastavě, který nám na jaře pole upravil kultivátorem a dodal osivo.

Oběma sponzorům moc děkujeme.

Žáci mají jako jedna z mála základních škol možnost seznámit se s tím, jak to na poli funguje. Podílili se na průběžných úkonech od samého začátku: rozměření záhonů, výsev a výsadba. Následuje péče, jako je pletí, okopávání a hnojení. Vše mohou sledovat až po samotnou sklizeň a vysvětlení využití plodin.

Zájemci si odnesou vypěstované plody domů.

Příležitost navštívit políčko si nenechají ujít ani učitelé prvouky a přírodopisu v rámci výuky. Pole průběžně navštíví i ostatní třídy. Naše škola se dlouhodobě snaží o to, aby si žáci vyzkoušeli činnosti, se kterými se budou setkávat v dalším životě.

Karel Řehák

Živá knihovna v deváté bé

Pozitivní vztah kluků a holek ze třídy 9.B k literatuře a hlavně zájem o poznávání jiných kultur přivedl do naší školy 2. června skupinu pěti trochu starších kluků a holek ze zahraničí. Na celé dopoledne měli naši devátáci, které doplnila hrstka statečných z 9. A, možnost vybírat a číst z nabídky Živé knihovny, ve které jednotlivé tituly představovali jednotliví cizinci. Přestože a pochopitelně měli devátáci právo na odlehčenější den po náročném Dni dětí, který naprosto fantasticky připravili pro nejmladší ročníky, po učebně probíhala několik hodin velmi živá a veselá komunikace našich s pěti slečnami a jedním mladým mužem ze tří setadílů: Evropy, Ameriky ale i východní Asie. Učebnu naplňovaly nejrůznější jazyky (od češtiny po japonštinu, dostalo se samozřejmě i na univerzální řeč „rukamanohama“), převládala však celosvětově používaná angličtina a všichni přítomní měli možnost prožít radost z používání cizí řeči za účelem poznávání mladých, přátelských a otevřených lidí z Chile, Paraguaye, Japonska a Indonésie, kteří si vybrali Českou republiku na celé Zemi jako tu jedinou, kterou chtějí blíže poznat a naučit se alespoň trochu česky, což se všem podařilo výborně.

Celé setkání by se však vůbec neuskutečnilo, kdyby nebylo celosvětově rozšířené neziskové organizace AFS, cílící již mnoho let na mezikulturní vzdělávání. AFS tvoří dobrovolníci, mnohdy z řad účastníků pobytových multikulturních programů, které jsou tímto hnutím organizovány a právě jedné z nich, paní Heleně Kačenové, patří poděkování za iniciativu a nesmírně vydařeně uspořádání této neobyčejné školní události.

M. Mězlová

„Tento den mi pomohl ve zdokonalování angličtiny a dodal mi nový náboj dobrodružství. Až budu velký, chtěl bych se podívat přesně do těch zemí, ve kterých žijí a poznat doopravdy, jaké to je tam a jaké vlastně u nás doma.“

Martin Tajbr

„Myslím, že návštěva zahraničních studentů pro nás byla skvělá a přínosná zkušenost, kterou bych jistě do budoucna nabídl i dalším studentům.“

Saša Janků

„Po této zkušenosti jsem se rozhodl, že po dostudování vyrazím do zahraničí. Jsem moc rád, že jsem mohl být součástí tohoto projektu.“

Dalibor Heblák

„Dozvěděl jsem se mnoho o jiných zemích, o cestování na jiné kontinenty, ale třeba i jaké je nejdelsí japonské jméno. Jsem rád, že se tato akce uskutečnila, že jsem se jí mohl účastnit, a myslím, že na to nikdo z nás jen tak nezapomene. Už proto, že ještě dnes máme ve třídě na tabuli to nejdelsí japonské jméno napsané.“

Filip Cesar

„It was like if we were meeting at a bar or a restaurant. So yeah, it was cool!“

Štěpán Tauchman

Knihy co se neomrzí

„Jakožto pro cestovatelského nadšence a zastávce některých názorů, které neukazují Českou republiku v nejlepší světlo, bylo pro mne očiotevírající naslouchat hlasům knih, které k nám přijely z různých koutů světa.“

Nejvíce mě překvapila kapitola o českém národu, která jej vystihovala slovy „tolerantní“, ale také „puritánský“. Mnohem méně překvapující byl prolog o problémech učení se českému jazyku. Ačkoli byl očividný zájem a fascinující pokrok, který učinili za necelý rok života v této malé zemi, bylo vidět, že tento možná až zbytečně těžký jazyk je největší překážkou v komunikaci s místním obyvatelstvem.

Na závěr bych Vám chtěl položit otázku: Není poněkud škoda, že si říkáme „vyspělá civilizace“ a „statečný národ“, avšak cizince, na pohled příjemného, oslovit nedokážeme? “

Jiří Bek

Pohádkový les

V kalendáři se objevilo datum 1. 6., které nás upozorňuje na významný den, **Den dětí**.

Stejně jako každý rok se žáci prvních, druhých a třetích tříd vydali po stopách pohádkových bytostí. Počasí nám tentokrát přálo a děti si dopoledne užily. Splnily spoustu úkolů, které jim připravili jako každoročně žáci devátých tříd a na samém konci pohádkové trasy si opekli své buřtíky.

Devátákům se program opravdu povedl a za to jim patří veliké Děk.

Třídní učitelky

Netradičně tradiční družinový desetiboj pátek 16. 6. 2017

Bližil se konec roku a skupina „Děti dětem“ ještě nestihla realizaci svého ročního rozpisu. Kromě školy, úkolů, kroužků a jiných aktivit jsme si dali za úkol připravit 2 – 3 akce pro své „mladší“ spolužáky. Naši cílovou skupinou se protentokrát staly družinové děti. Rozhodli jsme se jim zpříjemnit dlouhé čekání na prázdniny. Společně jsme připravili program s názvem „Netradiční desetiboj“. Zařadili jsme jak klasické, tak „netradiční“ disciplíny, které by děti bavily a nadchly. Vyzkoušeli si lukostřelbu, hod kriketovým míčkem, prolézání pavoučí sítí, dlouhý běh, slalom, přeskočky přes švihadlo a také stavbu věže z kostek.

Na startu dostali soutěžní kartu, na které byly označeny stanoviště barevnými kolečky podle páťáků oblečenými v uvedených barvách. Po splnění doběhli družináci do cíle, kde získali odměnu a pamětní diplom. Po ukončení soutěží měli možnost opéci buřtu na společném ohni. Poté nastala volná činnost, kde se mohli angažovat i rodiče. Někteří zavzpomínali na staré časy a oprášili například zručnost chození na chůdách, házení oštěpem, střílení z luku či si zahráli florbal. Nejoblíbenější se však stala vybíjená, do které se zapojili jak páťáci-pomocníci, tak družináci, ale taktéž dospěláci. Musíme říci, že teprve teď akce splnila jeden z účelů - společně strávený čas s dětmi.

Děkujeme všem, kteří nám pomohli, jak s přípravou, tak s „neoblíbeným“ úklidem, ale také těm, kteří si to s námi patřičně užili, jako pán v bílém 😊

Maruška Hájková, Iva Motejlková, Ilonka Kohlíková, Hela Šťastná

ŠKOLA V PŘÍRODĚ

V duchu starých pověstí českých probíhala škola v přírodě tříd 4. A a 4. C na chatě Luž v Lužických horách. Na programu byly aktivity motivované českými dějinami, které probíhaly především venku, ve volné přírodě. Děti si vytvořily skupinky, které si tematicky pojmenovaly a ve kterých pak bojovaly o „Lužánky“. Při soutěžích a aktivitách si průřezově upevňovaly vědomosti a znalosti především z vlastivědy a literatury. Musely uplatnit i důvtip, zručnost, kreativitu a tělesnou zdatnost, což bez spolupráce ve skupinách nebylo možné.

Během školy v přírodě děti absolvovaly několik vycházek a výletů po okolí. Jeden výlet byl celodenní. Směřoval do německého lázeňského městečka Jonsdorf, kde jsme navštívili motýlí dům.

Za velkou snahu v soutěžích byly děti odměněny slovanským pokladem a nechyběl ani rozlučkový táborák s opékáním buřtů a zpíváním tábornických písniček.

Cestou domů jsme se ještě zastavili v novoborské sklárně Egermann, kde jsme obdivovali ruční výrobu skleněné krásy.

VI. Kollmannová

Školní výlet 5.A – Kristýna 21.-23.6.2017

Netrvá to však dlouho a přichází další vydatný dešť, vítr a bouřka. Dnes zalézáme do stanu mnohem dřív. Dobrou noc!

Nikdo zatím netuší, že dnešní noc bude ve znamení silných bouřek a dešťů. Do rána měníme několik promočených spacáků za suché a společně si dodáváme odvahy před blesky a hromy. Ráno není našťásti po bouřce památky. Ochladilo se, ale to nevadí, protože jedeme na koloběžkách na Oybin. Hurá! Sil je pořád dostatek a většina si v parku v Oybině ještě dává koloběžkové či běžkové závody. Před cestou zpět je třeba se posilnit, a proto se stavujeme v místní cukrárně. Za pomoci angličtiny si kupujeme dorty, zmrzliny aj. Prostě pohoda! Cesta zpět už vede převážně jen z kopce. Do odjezdu vlaku máme stále spoustu času, který trávíme vybíjenou, kytarou, karetními hrami aj. V kempu balíme stany, nakládáme zavazadla do auta (*Díky Houdům a paní Hrabákové!*) a jdeme na vlakové nádraží. Domů míříme opravdu unavení, ale se spoustou zážitků.

Děkuji moc všem dětem, které zvládly nepřízeň počasí na výbornou, rodičům za podporu, napečené dobroty k snídani, zakoupenou šťávu i za odvoz věcí!

(K.Kašková)

Na úterý 6. 6. jsme si pro výlet 1. A a 1. C zamluvili exkurzi, autobus a pěkné počasí.

Vše vyšlo skvěle. Ale popořádku.

Autobus nás pohodlně s 36-ti prvňáčky dopravil do areálu Botanicus v Ostré u Lysé nad Labem. Zmožení hodinovou cestou jsme vešli do krásných zahrad a posvačili na lavičkách. Po krátkém odpočinku jsme se prošli zahradami okrasnými i užitkovými. Dětem se nejvíce líbilo v rostlinném bludišti.

Potom následovala hodinová exkurze vesničkou, kde jsme se u každé řemeslné dílny dozvěděli o tradiční výrobě. Pronikli jsme do tajemství výroby papíru, svíček i mýdla. Své řemeslo předvedl košíkář, dráteník i kovář. Děti výklad zaujal a těšily se, až budou moci některé dílny navštívit a samy si něco vyrobit nebo hotový výrobek zakoupit. Na to dostal každý 6 grošů, ale některé děti si pro velký zájem ještě další peníze směnily.

Kromě zmiňovaných dílen bavilo děti rýžování zlata, stěelba z luku nebo knihtisk. A když jsme snědli oběd z batohu a utratili všechny mince, vrátili jsme se k autobusu.

Pan řidič nám udělal ještě zastávku u letadla poblíž Mladé Boleslavi. Tam jsme si prohlédli vnitřek letadla, pohráli si v lese, a těm spořivějším zbylo ještě na zmrzlinu. Dešť se spustil až při zpáteční cestě, ale to už nám nevadilo a bubnování kapek přehlušil náš zpěv: Sláva, nazdar výletu!

K pěkně prožitému dni přispělo i slušné a ukázněné chování našich dětí.

Tř. učitelky

Výlet do vesničky řemesel

DEN ZVÍŘAT

Další z nápadů, který se zrodil na půdě Žákovského parlamentu naší školy, byl zrealizován během slunného pondělního odpoledne 6. června 2017.

Nemalou část fotbalového hřiště ve Školní ulici zaplnili nejrůznější domácí mazlíčci, kterými se přišli pochlubit jejich hrdí majitelé a majitelky, žáci a žákyně z 1. stupně. Událost nazvaná *Odpoledne se zvířaty* přilákala také nemalé publikum složené nejen z dětí, ale i rodičů a učitelů. A bylo se nač dívat!

V úvodní přehlídce mohli diváci vidět přes třicet zvířátek, která si pak měli možnost prohlédnout „tvář v tvář“. Svými zapálenými chovateli a chovatelkami byli představeni roztomilí křečci, morčata, králíci, kočky, ale i různé želvy, a dokonce jeden pozoruhodný šnek africký. Nejpočetnější skupinu tvořili všelijací pejsci. Mnozí z přítomných pejsků předvedli

divákům své dovednosti, které je naučili jejich „páníčkové a paničky“, a sklídili za to prázem potlesk. Ovšem perfektní ukázkou spolupráce a především radosti ze společné hry bylo představení Dogdancingu Kláry Muchové z IX.B a jejího psiho mazlíčka. Oba dva se této disciplíně věnují závodně.

Porota složená ze zástupců žákovského parlamentu pak měla nelehký úkol vybrat z přehlídky chlupatých i nechlupatých krasavic a krasavic tři nejsympatičtější, kteří si odnesli domů diplom a hodnotnou odměnu pro svého mazlíčka. Všichni přítomní pak měli možnost udělit svůj hlas nejsympatičtějšímu zvířátku, jehož majitel také neodešel bez ocenění.

Navzdory drobným potížím v organizaci bylo každopádně zaděláno na akci, která si pro svůj ohlas již nyní říká o zopakování v příštím školním roce.

Děkujeme všem dvoj i čtvernožcům, kteří se svou účastí zasloužili o nadmíru příjemné odpoledne po škole.

M. Mézlová, P. Burešová
koordinátorky Žákovského parlamentu

